

Olot, capital mundial del patinatge artístic

Onze títols de campiones del món avalen la filosofia d'un club amb valors molt sòlids que fa gairebé quinze anys que és d'elit

Les patinadores del CPA Olot, liderades per Ricard Planiol, fa més d'una dècada que reinventen amb les seves coreografies els límits del patinatge artístic en grups de xou a escala mundial. Els EUA, Argentina, el Brasil, Nova Zelanda, Alemanya i molts altres països han quedat hipnotitzats per la bellesa, la creativitat i la perfecció de coreografies com *Arrels*, *Soc innocent* o *Instint animal*. La Garrotxa ha aconseguit l'atmosfera esportiva i social perfecta perquè les joves patinadores d'aquesta comarca arrelin sobre els patins una trajectòria sòlida en valors dins i fora de les pistes.

TEXT > **JORDI COROMINAS**, periodista

La història del Club Patinatge Artístic Olot (CPA Olot) hauria estat molt diferent si, a principis dels anys noranta, la presidenta, Monsita Casadellà, no hagués anat a buscar el patinador i entrenador Ricard Planiol per oferir-li les regnes del club. Aquesta decisió, de la qual en aquell moment era impossible preveure el resultat, va ser la més important de la història del millor club del món en patinatge de grups de xou. Casadellà estava convençuda que continuar dins el club d'hoquei local era una presó que frenava l'evolució d'un esport que somiava únic i singular a la capital de la Garrotxa. El «sí, vull» de Ricard Planiol va ser la clau que va engegar el motor del club.

El palmarès de les patinadores olotines és inigualable i hauran de passar molts anys perquè un rival de qualsevol dels cinc continents sigui capaç d'aconseguir la mateixa vitrina de trofeus i medalles. A banda dels in comptables campionats territorials, catalans, estatals i europeus, el gran èxit esportiu ha estat guanyar onze campionats del món en quinze anys. I com s'ho ha fet la capital de la Garrotxa per aconseguir-ho? Doncs hi ha molts motius que expliquen com han arribat fins aquí, però sobretot les raons cal buscar-les en el

fet de ser fidels a una filosofia molt ben definida. Per començar, gairebé totes les patinadores que han passat pel club són de la comarca de la Garrotxa. El club no accepta patinadores d'altres zones de Catalunya encara que tinguin un nivell excel·lent. L'actual president, Jo-

El club no accepta patinadores d'altres zones de Catalunya encara que tinguin un nivell excel·lent

>> *Grup de patinadores del CPA Olot l'any 1992.* (Font: CPA OLOT)

>> El CPA Olot després del festival de 1992. (Font: CPA OLOT)

>> Tots els equips del club al pavelló de Fontajau el 2018. (Autoria: RAÛL DE CRUZ GARCIA)

sep Sagués, explica orgullós que aquest segell propi ha creat una comunitat amb tota la comarca que amb els anys s'ha convertit en un bola de neu de complicitats. A Olot, qui més qui menys posa el seu granet de sorra perquè el club continuï musculat i actiu.

La logística esportiva i econòmica no és fàcil. En un esport no professional com el patinatge aconseguir desplaçar un equip de més de vint patinadores a l'altra punta del món per competir en

un mundial seria impossible sense la col·laboració de moltes empreses de la comarca. «En lloc de recórrer a les institucions, fem accions per captar diners», explica Sagués. A través de diferents campanyes (micromecenatge o apadrinar patinadores diferents), les empreses fan aportacions que van de 250 a 3.500 euros i ajuden a aconseguir el pressupost necessari per agafar avions. Ser «fidels a la filosofia», diu Sagués, dona els seus fruits.

Ricard Planiol, el «Guardiola» del patinatge artístic

El CPA Olot té unes dues-centes patinadores en actiu, de les quals només vint-i-dues formen part del primer equip. L'estructura esportiva del club no té gaires secrets. A banda de l'equip A hi ha un equip B i un equip juvenil. La resta de les patinadores s'entrenen individualment en patinatge artístic. Tot i que moltes somien a arribar al grup de les escollides, no totes ho aconsegueixen. Només les millors poden fer el salt. El director tècnic i artístic, Ricard Planiol, és el cor que fa bategar el patinatge garrotxí. El club respira Ricard Planiol per tots costats. Ell és la ment privilegiada que ha fet créixer el club. I l'entitat s'ha emmotllat a la seva manera de fer. Des de l'any 1991 ell crea, pensa, dissenya i lidera les coreografies dels grups de xou i afina tots els detalls.

«Amb deu anys em posava per primera vegada els patins i amb dotze ja era campió d'Espanya», explica Planiol. Els sacrificis de competir al màxim nivell van configurar la seva personalitat. L'entrenador no amaga que als inicis va patir assetjament pel fet de ser un nen que practicava un esport majoritàriament femení. «M'ho callava. Va ser molt dur. No ho vaig saber gestionar», reconeix. Ara, com a entrenador, és el millor aliat que poden tenir, per no

>> Entrenament al pavelló d'Olot. (Autoria: SALVADOR COMALAT)

enfonsar-se emocionalment, els pocs nens del club olotí que decideixen fer patinatge artístic. Planiol diu, obertament, que no té les millors patinadores del món. Que en altres clubs són millors. La clau és en el treball en equip. Amb la seva manera d'entrenar aconseguix trobar les parts que pot potenciar perquè les coreografies funcionin com un rellotge suís.

Ricard Planiol és molt conscient dels èxits aconseguits i de la *responsabilitat* que això representa a ulls de la resta de clubs del món, que veuen en l'estil de l'Olot un referent indiscutible. L'entrenador no vol deixar Olot per res del món. Des del primer moment s'ha pogut fer el club a mida i és conscient que engegar la màquina en una altra ciutat seria una feina titànica. Tot i les ofertes que ha rebut (diu que menys de les que la gent es pensa), no té previst marxar de la capital dels volcans.

Els elogis a la feina de Ricard Planiol són una constant quan parles amb persones del club i el seu entorn. Un periodista local el defineix com el «Pep Guardiola» del CPA Olot. Una de les entrenadores es decanta per definir-lo com «el pare» de tots els èxits. Dins el club saben que a aquest «superdotat de la coreografia» (com l'anomena una expatinadora) cal cuidar-lo i posar-li

les coses fàcils. Sorprenen agradablement que en un país com aquest, on reconèixer els mèrits dels altres és més dolorós que arrancar un queixal sense anestèsia, tothom parli de Ricard Planiol amb admiració i respecte.

Caure mil vegades i tornar-se a aixecar
L'olotina Anna Quintana està convençuda que la *passió* de les patinadores són les gotes d'oli que fan lliscar les rodes del patinatge. Poques patinadores representen com ella els valors del club. A Olot, com a molts altres pobles i ciutats de les comarques de Girona, les nenes només solien practicar esports com el bàsquet o el vòlei. Per ser les millors del món «no n'hi ha prou amb tenir una bona tècnica; dedicar-hi hores i tenir

Els elogis a la feina de Ricard Planiol són una constant quan parles amb persones del club i el seu entorn

molta constància», reconeix Quintana. És la resposta humil i sincera d'aquesta patinadora, l'única que ha aixecat els onze títols mundials i que encara està en actiu. «Per tenir una bona tècnica, abans has de caure milers de vegades a la pista», recorda. És el preu a pagar per dominar les figures bàsiques d'aquest esport. La duresa del patinatge també ha influït en l'admiració col·lectiva de tota la comarca de la Garrotxa. S'ha de tenir molta força de voluntat quan gairebé no pots aixecar els patins de terra per continuar lluitant, dia sí dia també, per lliscar per la pista.

Al club ningú amaga que, individualment, les patinadores italianes són millors. L'entrenadora del primer equip, Esther Fàbrega, defensa que «innovar i arriscar» les fa diferents de la resta dels clubs del planeta. I aquesta creativitat en dissenyar les coreografies neix de la ment inquieta i privilegiada de Ricard Planiol. «Nosaltres creem un equip amb les noies. És com en Messi. Ell és bo dins l'equip del Barça. Quan va a Argentina és igual de bo individualment, però l'equip no és el mateix. Aquí intentem conjuntar-ho tot», conclou Fàbrega. L'exigència és màxima per aconseguir fer la coreografia perfecta. «Ens podem passar dos mesos per fer un minut», insisteix amb naturalitat. Només

>> Ricard Planiol, envoltat de títols aconseguits en diferents campionats. (Autoria: SALVADOR COMALAT)

cal veure-les entrenar per comprovar que coordinar a la perfecció vint-i-quatre patinadores requereix una disciplina de cirurgia cardíac.

L'expresident Miquel Casas (que va entrar a la junta del club perquè la seva filla feia patinatge des de petita) recorda que el punt d'inflexió de tots els èxits va arribar amb l'espectacle *Arrels* (2003). Amb aquesta coreografia van ser tercers del món. «Si haviem quedat medalla de bronze, per què no podíem aconseguir l'or?» Doncs dit i fet. Amb el ball *Llibertat* (2004) les noies d'aquesta ciutat de poc més de 30.000 habitants van ser coronades les millors del món. I a partir d'aquí, com diu Casas, les «noies dels festivals es van fer dones» i van continuar els èxits a tots els nivells. Fent balanç, també explica que els inicis «van ser molt complicats» perquè «individualment estàvem molt verds».

La duresa del patinatge també ha influït en l'admiració col·lectiva de tota la comarca de la Garrotxa

>> Ricard Planiol, amb les medalles dels onze títols mundials penjades al coll. (Autoria: SALVADOR COMALAT)

La ràdio del patinatge

El CPA Olot és un club singular en molts sentits. Que totes les patinadores siguin de la Garrotxa és, segurament, el segell més genuí, però que una ràdio de la comarca estigui totalment implicada amb l'equip també el fa molt especial. El periodista David Planella, de Ràdio Olot, és la veu que narra els èxits de les patinadores per les ones hertzianes. Tot va començar el 2014. La ciutat de Reus va ser la seu del Campionat del Món i la ràdio va desplaçar un petit equip de professionals liderats per Planella per fer-ne la retransmissió. Aquella va ser la primera vegada que es narrava patinatge de grups de xou per la ràdio. L'experiment va funcionar molt bé. L'any següent va ser impossible retransmetre el campionat perquè s'havien de desplaçar a Cali (Colòmbia), però des del 2016 a Novara (Itàlia), on el CPA Olot va guanyar el desè or, Ràdio Olot és present a tots els campionats en què participa el club, ja siguin campionats provincials, europeus o mundials.

David Planella, que segueix el dia a dia del club per a *La Comarca* i Ràdio Olot, considera que les institucions no reconeixen el club com es mereix. Assegura que, més enllà de posar el nom de Monsita Casadellà (fundadora del club) a un dels pavellons de la ciutat, s'ha fet poca cosa més. «El patinatge artístic és un esport minoritari arreu de Catalunya, però a la Garrotxa, entre tots, l'hem convertit en majoritari». A diferència d'altres esports com el futbol o el bàsquet, amb dècades d'història de retransmissions a tot el món, l'equip de Ràdio Olot gairebé ha de practicar ioga per no crispar-se en excés quan arriba a un pavelló a centenars o milers de quilòmetres de la plaça del Mig d'Olot (on tenen els estudis) i comprova que no han pensat quina és la millor manera per poder fer la seva feina. Adaptar-se a les circumstàncies és el pa de cada dia d'aquest jove i talentós periodista. La ràdio, igual que Olot TV, *La Comarca* i altres mitjans locals com *El Garrotxí*, han estat importantíssims per apropar el patinatge als veïns.

La implicació altruista de les juntes directives, que han dedicat milers d'hores a aquest projecte esportiu, ha estat determinant perquè tot hagi anat en la bona direcció. Gràcies a aquesta estructura les patinadores s'han pogut concentrar en els entrenaments, i Ricard Planiol, a dirigir tota d'orquestra. L'estabilitat institucional i el fet de buscar solucions de sota les pedres davant de qualsevol entrebanc també ha ajudat a forjar l'ADN del CPA Olot.

L'orgull de tota una comarca

L'alcalde d'Olot, Josep Maria Corominas, és la viva imatge de l'orgull que senten els olotins de les seves patinadores. A quin batlle català no li agradaria poder dir que a la seva ciutat hi té un equip que ha estat capaç de guanyar onze títols mundials? A més, els entesos asseguruen que són anys llum de tocar sostre. Corominas explica que són d'admirar «els valors que representen a totes les generacions». Les patinadores coneixen bé tots els quadres que presideixen el saló de plens, perquè la ciutat organitza recepcions oficials quan

aconsegueixen títols. I els últims quinze anys ha estat un no parar. L'equip de govern, explica l'alcalde, ajuda en tot el que pot el club i valora que en els desplaçaments pròxims a la Garrotxa «una marea groga» surti d'Olot per animar.

Olot és una ciutat molt gelosa de les seves tradicions, i les diferents generacions d'olotins s'han dedicat a cultivar-les tossudament. Situat al 2018 i amb la perspectiva que ens ofereix el pas del temps, podem afirmar sense por a equivocar-nos que les patinadores ja formen part de l'imaginari, no només esportiu, sinó també emocional de la ciutat. El pavelló s'omple de gom a gom cada vegada que organitzen un festival, i les patinadores, per exemple, van tenir l'honor de ser les pregoneses de les Festes del Tura del 2011. A la capital de la Garrotxa, les Festes del Tura són sagrades. Concentren en cinc dies tota l'essència del que significa ser olotí. Lògicament, milers de veïns es van aplegar aquell vespre de setembre sota el balcó de l'Ajuntament d'Olot per veure i sentir

com les patinadores donaven el tret de sortida de la Festa Major.

Buscar la perfecció sense descans

Aquest ecosistema que funciona al voltant de Ricard Planiol té èxit més enllà de l'esport. Seria impossible implicar tanta gent al projecte si quan les patinadores acabessin la seva etapa esportiva no diguessin: «Soc com soc gràcies a vosaltres [CPA Olot]». Esther Fàbrega diu que «intentent formar persones» i els valors del club els han servit per ser millors des del punt de vista «personal, acadèmic i laboral». L'expatinadora Laura Mir, que va formar part del primer equip campió del món i va penjar els patins als trenta anys, coincideix amb aquesta opinió. Està convençuda que si pogués recular en el temps ho repetiria amb la «mateixa intensitat».

I quin és el futur del club? L'ambient que es respira és que el CPA Olot té tots els condicionants per reinventar amb cada nova coreografia aquest esport que ha situat Olot i el seu entrenador Ricard Planiol com els màxims referents mundials dels grups de xou en patinatge artístic.

>> Entrenament a la pista Monsita Casadellà. (Autoria: SALVADOR COMALAT)

